

گزارش اقدامات اتاق تبریز در خصوص احداث نیروگاه‌های خورشیدی و انتقال آب ارس به تبریز

در راستای سیاست‌های ملی توسعه انرژی‌های پاک و کاهش ناترازی انرژی برق کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز طی دو سال گذشته، با محوریت کمیسیون صنایع و انرژی و همراهی هیئت رئیسه اتاق، اقدامات گسترده‌ای را با هدف تسهیل فرآیند احداث نیروگاه‌های خورشیدی در استان آذربایجان شرقی پیگیری کرده است. این اقدامات در چهارچوب حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، رفع موانع اداری، تسریع در اخذ مجوزها، بهره‌گیری از منابع صندوق توسعه ملی، و هدایت تخصصی متقاضیان صورت گرفته است.

با وجود اهتمام جدی و همراهی اتاق تبریز با سیاست های ملی، نبود زیرساخت های کلیدی نظیر پست های انتقال برق در ظرفیت های بالا (300 و 400 کیلوولت) به عنوان مانع اصلی تحقق این برنامه ها در استان باقی مانده و عملاً مانع از اجرایی شدن پروژه های تولید برق خورشیدی شده است. در ادامه، به اهم اقدامات انجام یافته و پیگیری های صورت گرفته توسط اتاق تبریز اشاره می شود:

اهم اقدامات و پیگیری های اتاق بازرگانی تبریز:

- تشکیل جلسات تخصصی در استانداری با هدف تسریع فرآیند اخذ مجوزهای سه گانه احداث نیروگاه های خورشیدی و بررسی موانع اداری پیش روی سرمایه گذاران با حضور نمایندگان کمیسیون صنایع و انرژی و مقامات اجرایی.
- اخذ مصوبه تخصیص ۸۰۰ میلیون دلار تسهیلات از صندوق توسعه ملی از طریق شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی، به منظور حمایت مالی جهت احداث و تجهیز پروژه های نیروگاه خورشیدی.
- تهیه و توزیع پرسشنامه تخصصی جهت شناسایی سرمایه گذاران و ثبت آمادگی آن ها برای بهره مندی از تسهیلات صندوق توسعه ملی توسط کمیسیون صنایع و انرژی.
- برگزاری سمینارهای آموزشی و تبیینی برای سرمایه گذاران با حضور کارشناسان صندوق توسعه ملی، ساتبا، معاونت عمرانی استانداری آذربایجان شرقی، سازمان برق منطقه ای استان، شرکت توزیع نیروی برق تبریز و استان، نمایندگان منابع طبیعی با هدف تبیین الزامات حقوقی، فنی و مالی سرمایه گذاری در نیروگاه های خورشیدی.
- هدایت متقاضیان واجد شرایط به ادارات ذی ربط برای اخذ مجوزهای لازم از جمله اتصال به شبکه براساس موقعیت زمین درخواستی و ظرفیت های موردنظر.
- پیگیری تشکیل پنجره واحد سرمایه گذاری در محل اتاق بازرگانی تبریز برای تسهیل فرآیند صدور مجوزهای سه گانه، با حضور کارشناسان دستگاه های اجرایی مرتبط.
- برگزاری جلسه در دفتر مدیریت بحران استانداری با حضور نماینده معاونت اقتصادی استانداری در پاسخ به پیگیری های کمیسیون صنایع و انرژی و اتخاذ تصمیماتی برای تسریع در کلنگ زنی پروژه ها و واگذاری مسئولیت های مشخص به اداره برق منطقه ای.
- مکاتبه و هماهنگی با بانک های عامل استان (رفاه کارگران، صادرات، تجارت، ملی و...) جهت فعال سازی قرارداد عاملیت با صندوق توسعه ملی و ایجاد هماهنگی میان شعب بانک ها برای پذیرش و بررسی پرونده های متقاضیان احداث نیروگاه.
- مکاتبه با سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) جهت طرح مشکلات مربوط به واردات پنل های خورشیدی و معرفی ۲۵ واحد سرمایه گذاری دارای مجوز ساتبا، که تنها ۷ واحد آن ها به دلیل مقیاس نیروگاه مورد تأیید ایدرو قرار گرفته اند.

پیگیری موضوع ارزیابی زیست محیطی پروژه های خورشیدی:

با وجود تصویب نامه هیئت وزیران مبنی بر حذف نیاز به ارزیابی زیست محیطی برای نیروگاه های خورشیدی، سازمان محیط زیست کشور همچنان پروژه های بالای ۱۰۰ مگاوات را مشمول این ارزیابی دانسته است. پیشنهاد اتاق تبریز، در این زمینه صدور مجوز صرفاً با ارائه "طرح مدیریت زیست محیطی (E.M.P)" به جای ارزیابی جامع، به دلیل غیرآلاینده بودن نیروگاه های خورشیدی بود.

ارسال نامه رسمی به معاون اول رئیس جمهور در تاریخ 22 اردیبهشت 1404:

در این نامه تصریح شده است که به رغم اعلام آمادگی سرمایه گذاران و حمایت دولت، نبود پست های توزیع برق در مناطق مستعد استان موجب ناتوانی شرکت های برق منطقه ای و شرکت توزیع نیروی برق تبریز در صدور مجوز اتصال به شبکه شده و عملاً موجب توقف سرمایه گذاری ها در این بخش گردیده است.

در ادامه این نامه، اتاق تبریز، سه مسئله مهم:

تأمین منابع مالی برای احداث پست های توزیع برق در نقاط حیاتی استان.

تسریع در صدور مجوزهای ساتبا برای بخش خصوصی.

تخصیص تسهیلات صندوق توسعه ملی به پروژه های آماده اجر را درخواست کرده است.

طرح های مرتبط در شورای گفت وگوی استان:

در یکصد و یازدهمین جلسه شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی که با حضور جناب آقای دکتر سیدحمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور برگزار شد، موضوع انتقال آب ارس به تبریز و توسعه نیروگاه های خورشیدی در کنار یکدیگر مورد بحث قرار گرفت.

مهم ترین مصوبات این نشست عبارت اند از:

تخصیص ۸۰۰ میلیون دلار تسهیلات صندوق توسعه ملی برای احداث نیروگاه های خورشیدی در استان

احداث پست های توزیع برق در اولویت های جغرافیایی شامل شهرک صنعتی شهید سلیمی، شهرک صنعتی بعثت، شهرستان مرند و شهرستان هشترود.

تسریع در صدور مجوزهای احداث نیروگاه توسط بخش خصوصی و تسهیلات بانکی بر اساس سهم جمعیتی استان.

-تسریع در اجرای پروژه انتقال آب رودخانه ارس به تبریز برای تأمین آب شرب و صنعتی، از طریق لغو برخی مصوبات قبلی، ترک تشریفات قانونی و تخصیص بودجه از

صندوق توسعه ملی.

با نگاهی کلی به تلاش های صورت گرفته طی دو سال اخیر، می توان گفت اتاق بازرگانی تبریز از هیچ کوششی برای توسعه زیرساخت های انرژی های پاک در استان دریغ نکرده است. اتاق با رویکردی راهبردی و در هماهنگی با نهادهای ملی و استانی، زمینه سازی لازم را برای ورود بخش خصوصی به سرمایه گذاری در نیروگاه های خورشیدی فراهم کرده، اما نبود زیرساخت های اساسی از جمله پست های انتقال برق، عدم همکاری برخی نهادهای اجرایی و رویه های پرمناقصه در حوزه ارزیابی زیست محیطی، موجب شده این ظرفیت بالقوه به مرحله بهره برداری نرسد.

در صورت تداوم این وضعیت، خطر از دست رفتن فرصت های سرمایه گذاری، عدم تحقق اهداف کلان دولت در کاهش ناترازی انرژی و محروم ماندن استان از توسعه انرژی های تجدیدپذیر به طور جدی وجود خواهد داشت. از این رو، انتظار می رود با دستور ویژه مقامات عالی کشور، موضوع احداث پست های برق و صدور مجوزهای لازم در اولویت سیاست گذاری ها قرار گیرد تا زمینه برای جهش در بخش انرژی های نو در استان آذربایجان شرقی فراهم شود.